

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

- Θέμα: (α) Οι περί Στρατού της Δημοκρατίας (Ωράριο Εργασίας - Εκπαίδευσης - Ειδικών Καθηκόντων) Κανονισμοί του 2021
- (β) Οι περί Εθνικής Φρουράς (Ωράριο Εργασίας - Εκπαίδευσης - Ειδικών Καθηκόντων) Κανονισμοί του 2021

Σύμφωνα με την παράγραφο 2(δ) του άρθρου 76 των περί Στρατού της Δημοκρατίας Νόμων του 2016 έως 2019, το Υπουργικό Συμβούλιο δύναται να εκδίδει Κανονισμούς, μεταξύ άλλων, για θέματα που αφορούν την υπηρεσία, συμπεριλαμβανομένων των ωρών καθήκοντος.

2. Επίσης, σύμφωνα με την παράγραφο 2(γ) του άρθρου 71 των περί Εθνικής Φρουράς Νόμων του 2011 έως 2020, το Υπουργικό Συμβούλιο δύναται να εκδίδει Κανονισμούς, μεταξύ άλλων, για το θέμα των ωρών εργασίας.

3. Το Υπουργείο Άμυνας, αφού έλαβε υπόψη ότι τα μέλη του Στρατού της Δημοκρατίας ή/και της Εθνικής Φρουράς, αποτελούν, εξ' όσων γνωρίζουμε, τη μοναδική κατηγορία κρατικών υπαλλήλων που δεν έχουν θεσμοθετημένο ωράριο εργασίας, προχώρησε, σε συνεργασία με το ΓΕΕΦ, στην ετοιμασία προσχεδίων σχετικών Κανονισμών.

4. Οι υπό αναφορά Κανονισμοί, που έχουν ως σκοπό τη νομοθετική ρύθμιση του ωραρίου εργασίας των μελών του Στρατού της Δημοκρατίας ή/και της Εθνικής Φρουράς, ετοιμάστηκαν λαμβανομένων υπόψη των προνοιών της Οδηγίας 2003/88 ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 4^{ης} Νοεμβρίου 2003, σχετικά με ορισμένα στοιχεία της οργάνωσης του χρόνου εργασίας (ΕΕ L 299 της 18/11/2003 σ. 0009 – 0019).

5. Κρίνεται σκόπιμο να αναφερθεί ότι, σύμφωνα με τη Νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (χαρακτηριστικά αναφέρεται η *C-52/04 Personalrat der Feuerwehr Hamburg κατά Leiter der Feuerwehr Hamburg*) η Ευρωπαϊκή Οδηγία 2003/88 ΕΚ τυγχάνει εφαρμογής για τις υπό κανονικές συνθήκες δραστηριότητες των Ενόπλων Δυνάμεων των κρατών μελών. Εξαίρεση για μη εφαρμογή των εν λόγω προνοιών αποτελούν μόνο οι περιπτώσεις που υφίσταται αδήριτη ανάγκη για εξασφάλιση αποτελεσματικής προστασίας του κοινωνικού συνόλου όπως λ.χ. φυσικές ή τεχνολογικές καταστροφές, επιθέσεις, σοβαρά ατυχήματα με δεδομένο ότι εξασφαλίζεται η ασφάλεια και η υγεία των εργαζομένων. Τα πιο πάνω αναφερόμενα στην παρούσα παράγραφο επιβεβαιώνονται και από πρόσφατη ερμηνευτική ανακοίνωση (2017/C165/01) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την οδηγία του 2003/88/ΕΚ.

6. Δεδομένου ότι ο περί της Οργάνωσης του Χρόνου Εργασίας Νόμος του 2002 [Ν.63(Ι)/2002], εναρμονιστικός με τις πιο πάνω αναφερόμενες Οδηγίες εξαιρεί από το πεδίο εφαρμογής του τα μέλη των Ενόπλων Δυνάμεων, συνάγεται ότι είναι αναγκαία και η νομοθετική ρύθμιση του ωραρίου για τα μέλη του Στρατού ή/και της Εθνικής Φρουράς.

7. Βασικότερες πρόνοιες των περί Στρατού της Δημοκρατίας (Ωράριο Εργασίας - Εκπαίδευσης - Ειδικών Καθηκόντων) Κανονισμών του 2020 είναι οι ακόλουθες:

- (α) Καθορίζεται νομοθετικά ο υφιστάμενος συνολικός εβδομαδιαίος χρόνος υπηρεσίας των μελών του Στρατού. Ο συνολικός εβδομαδιαίος χρόνος υπηρεσίας των μελών του Στρατού είναι 37,5 ώρες είτε εφαρμόζουν κανονικό είτε ειδικό ωράριο εργασίας (Κανονισμός 4).
- (β) Καθορίζεται στον Κανονισμό 5, κατ' επιταγή των προνοιών της Ευρωπαϊκής Οδηγίας, μέγιστος χρόνος εργασίας ανά εβδομάδα, που αντιστοιχεί στις σαράντα οκτώ (48) ώρες και αποτελεί σύμφωνα με την Οδηγία (άρθρο 6 αυτής) απόλυτο όριο που δεν επιδέχεται παρεκκλίσεων, σε αντίθεση με τις άλλες πρόνοιες της (π.χ. πρόνοια για ημερήσια ή εβδομαδιαία ανάπαυση ή για διαλείμματα) για τις οποίες παρέχει την ευχέρεια παρεκκλίσεων υπό την προϋπόθεση παροχής αντισταθμιστικής ανάπαυσης.

Ο εν λόγω μέσος όρος θα υπολογίζεται με περίοδο αναφοράς τους έξι (6) μήνες. Η εν λόγω πρόνοια έχει την έννοια, όπως ρητά καθορίζεται στην παράγραφο 2 του Κανονισμού 5, ότι ο συνολικός χρόνος εργασίας, συμπεριλαμβανομένων των ειδικών καθηκόντων που εκτελούν τα μέλη του Στρατού δύναται μεν να ξεπερνά τις 48 ώρες, αλλά εντός της καθοριζόμενης περιόδου αναφοράς ο μέσος όρος ανά εβδομάδα, υπολογιζόμενος να μην υπερβαίνει τις 48 ώρες.

Εντός της καθοριζόμενης περιόδου αναφοράς είναι δυνατόν να οργανώνονται εκ των προτέρων, με τον καλύτερο δυνατό τρόπο, οι δραστηριότητες και υποχρεώσεις των μελών του Στρατού, ώστε να διασφαλιστεί στο μέγιστο η επιχειρησιακή ετοιμότητα της Εθνικής Φρουράς.

- (γ) Τα μέλη του Στρατού, για την εκτέλεση της αποστολής τους προβλέπεται να καλούνται για υπηρεσία και πέραν του πιο πάνω εβδομαδιαίου χρόνου υπηρεσίας (37,5 ώρες), τηρουμένης ωστόσο της πρόνοια για τον μέσο όρο των 48 ωρών, για την εκτέλεση ειδικών καθηκόντων (Κανονισμοί 7 έως 9) όπως π.χ. κατά τη διεξαγωγή ασκήσεων, για την εφαρμογή μέτρων επιφυλακής, για εκτέλεση υπηρεσίας ασφάλειας στρατιωτικού τμήματος, για εκτέλεση υπηρεσιών ελέγχου ή ετοιμότητας κ.λ.π.
- (δ) Για την εκτέλεση των ειδικών καθηκόντων, παραχωρείται αντισταθμιστικός χρόνος ανάπαυσης, ο οποίος καθορίζεται στον Πίνακα (Παράρτημα) των προτεινομένων Κανονισμών.
- (ε) Δεν καθορίζεται εξαντλητικά το ωράριο εργασίας των μελών του Στρατού και δεν τίθενται αυστηροί περιορισμοί, πλην των πλέον απαραίτητων, για τη διασφάλιση της υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων, σύμφωνα με τις σχετικές πρόνοιες της Οδηγίας, ώστε ο Αρχηγός της Εθνικής Φρουράς να μπορεί να ενεργεί όσο το δυνατό πιο ελεύθερα, ως καθ' όλα αρμόδιος για τη διατήρηση της επιχειρησιακής ετοιμότητας της Εθνικής Φρουράς.

Με απόφαση του Αρχηγού θα καθορίζονται οι υπηρεσίες που θα εφαρμόζουν ειδικό ωράριο εργασίας, ο ακριβής χρόνος έναρξης και πέρατος του κανονικού και ειδικού ωραρίου εργασίας, η δυνατότητα εφαρμογής και οι προϋποθέσεις εφαρμογής ελαστικού ωραρίου εργασίας, η εξαίρεση συγκεκριμένων κατηγοριών μελών του Στρατού από την ανάθεση ειδικών καθηκόντων για συγκεκριμένους λόγους, η συχνότητα και η διάρκεια των ασκήσεων, η αύξηση του καθοριζόμενου από τους Κανονισμούς αντισταθμιστικού χρόνου ανάπαυσης.

- (στ) Λαμβανομένης υπόψη της ιδιάζουσας αποστολής που έχει να διαδραματίσει ο Στρατός της Δημοκρατίας με δεδομένη την έκρυθμη κατάσταση που επικρατεί, στον Κανονισμό 15 προνοείται ότι τα μέλη του Στρατού είναι υποχρεωμένα, σε περιόδους επιφυλακής λόγω έκτακτου γεγονότος, κατόπιν απόφασης του Αρχηγού, να παρουσιασθούν και να παραμείνουν για όσο χρόνο απαιτείται και πέραν του καθορισθέντος ωραρίου.

Στον όρο «έκτακτο γεγονός» δίδεται στον Κανονισμό 2 των υπό προώθηση Κανονισμών ερμηνεία στη βάση της εξαίρεσης για μη εφαρμογή ωραρίου για τα μέλη του Στρατού, που διαμορφώθηκε, όπως πιο πάνω αναφέρεται, από τη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και διατυπώνεται και στην ερμηνευτική εγκύκλιο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

8. Οι περί Εθνικής Φρουράς (Ωράριο Εργασίας - Εκπαίδευσης - Ειδικών Καθηκόντων) Κανονισμοί του 2020, προωθούνται αναφορικά με τους Αξιωματικούς και Υπαξιωματικούς που δεν είναι μέλη του Στρατού αποσπασμένα στην Εθνική Φρουρά, καθώς προλαμβάνονται απευθείας δυνάμει των διατάξεων του περί Εθνικής Φρουρά Νόμου [Ν. 19(Ι)/2011] ή τοποθετούνται στην Εθνική Φρουρά ως μη πολίτες της Δημοκρατίας, με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου δυνάμει του άρθρου 15 του Νόμου.

Οι εν λόγω Κανονισμοί παραπέμπουν στην κατ' αναλογία εφαρμογή των προνοιών του προσχεδίου των περί Στρατού της Δημοκρατίας (Ωράριο Εργασίας - Εκπαίδευσης - Ειδικών Καθηκόντων) Κανονισμών του 2020, οι βασικότερες πρόνοιες των οποίων αναφέρθηκαν πιο πάνω.

9. Δέον να αναφερθεί ότι, οι πλείστες εκ των πιο πάνω αναφερομένων προνοιών και ειδικά όσες αφορούν στον αντισταθμιστικό χρόνο ανάπαυσης αντιστοιχούν στο τι ισχύει σήμερα στην πράξη, σύμφωνα με εσωτερικές οδηγίες και διαταγές, μη επιφέροντας οποιοδήποτε πρόσθετο οικονομικό ή/και διοικητικό κόστος. Ωστόσο, όπως αναλύθηκε πιο πάνω, είναι αναγκαία, προς εναρμόνιση με τις πρόνοιες της Ευρωπαϊκής Οδηγίας, η νομοθετική κατοχύρωση του ωραρίου των μελών του Στρατού της Δημοκρατίας ή/και της Εθνικής Φρουράς.

10. Οι υπό αναφορά Κανονισμοί απεστάλησαν τόσο στη Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας, για τον νενομισμένο νομοτεχνικό έλεγχο όσο και στο Υπουργείο Οικονομικών για τυχόν απόψεις. Κατόπιν της ολοκλήρωσης του νομοτεχνικού ελέγχου από τη Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας καθώς και την υποβολή απόψεων από το Υπουργείο Οικονομικών, οι οποίες λήφθηκαν υπόψη, οι Κανονισμοί υποβλήθηκαν στο Υπουργικό Συμβούλιο, για έγκριση.

11. Το Υπουργικό Συμβούλιο, κατά τη συνεδρία του στις 03.02.2021, ενέκρινε τους πιο εν θέματι Κανονισμούς και εξουσιοδότησε τον Υπουργό Άμυνας:

- (α) να καταθέσει τους πιο πάνω Κανονισμούς στη Βουλή των Αντιπροσώπων για έγκριση· και
- (β) να επιφέρει στους εν λόγω Κανονισμούς οποιοσδήποτε τροποποιήσεις κρίνει σκόπιμες κατά το στάδιο επεξεργασίας και συζήτησής τους στη Βουλή των Αντιπροσώπων, προ της έγκρισής τους, άνευ επαναφοράς τους στο Συμβούλιο.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΜΥΝΑΣ
ΛΕΥΚΩΣΙΑ

18 Φεβρουαρίου 2021

C:/My Doc/MK 21/ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ/ΩΡΑΡΙΟ/2021/4τ